

Stockholm 17 oktober 2023

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande från Svenska Turistföreningen avseende betänkandet ”Ett förbättrat resegarantisystem”

Svenska Turistföreningen har tagit del av betänkandet ”Ett förbättrat resegarantisystem” (SOU 2023:33) och lämnar remissyttrande enligt nedan.

Om Svenska Turistföreningen

STF grundades 1885 som en ideell förening med syfte att främja natur- och kulturturism i Sverige. Sedan dess har föreningen växt till över 200 000 medlemmar. STF får människor att upptäcka Sverige. Vi inspirerar till resande, aktiviteter och såväl stora som små äventyr som ger unika natur- och kulturupplevelser runtom i Sverige. Vi vill också vara ett naturligt val för alla som vill engagera sig i och medverka till att fler får möjligheter till upplevelser som utgår från natur och kultur.

För att människor ska kunna resa och uppleva arbetar vi med såväl kunskaps- och informationsspridning som påverkansarbete. Kunskap handlar om att tillgängliggöra, och tillgängliggöra Sverige är precis det som STF vill åstadkomma. Hållbarhet är centralt i allt vi gör och ett av våra övergripande mål är ett Sverige där det är enkelt och inspirerande att turista hållbart.

En viktig förutsättning för att kunna upptäcka Sverige är att det finns boenden runt om i hela landet. STF driver därför, i egen regi och tillsammans med franchisetagare, cirka 250 vandrarhem, hotell, fjällstationer och fjällstugor från söder till norr, från lägen mitt i city till väglöst land. Runt 65 lokalavdelningar anordnar en mängd lokala aktiviteter och internationellt samarbetar STF med ERA, European Ramblers Association. STF ger ut medlemstidningen Turist.

STFs synpunkter på betänkandet

Svenska Turistföreningen (STF) vill göra det möjligt för fler att upptäcka Sverige på ett hållbart sätt. En bärande del i STFs verksamhet är det samarbete vi har med runt 200 småföretagare i hela landet som driver STF-anslutna boenden som egna näringsverksamheter. Genom detta har STF kontakt med många små- och mikroföretag inom besöksnäringen som upplever dagens resegarantilagstiftning som administrativt betungande och ekonomiskt kostsam. STFs förhoppning har varit att resegarantiutredningen skulle presentera förslag som gör det enklare för besöksnäringen som helhet, och småföretagen i synnerhet, att administrera och finansiera kommande resegaranti.

STF ser dock tyvärr att betänkandets förslag till nytt resegarantisystem fortsätter sätta käppar i hjulet för framförallt småföretagare. Höga kostnader, svårtolkat regelverk och krånglig administration motverkar innovation, produktutveckling och lokal samverkan vilket i sin tur riskerar att minska Sveriges attraktionskraft som resmål. Likaså bromsar det paketering med hållbara transporter då många besöksnäringensaktörer i dag aktivt undviker att sampaketera resa med boende eller aktivitet för att slippa hamna under dagens paketreselagstiftning. Detta gör att gästen förväntas ordna sin resa till besöksmålet på egen hand och därmed gynnas den egna bilen framför mer klimatsmarta alternativ.

Nedan beskriver vi de centrala delarna av betänkandet som vi vill kommentera samt förslag på förändringar.

Utökad administration

STF ser i dag många exempel där boenden i vårt nätverk avstår från att vidareutveckla sitt erbjudande med hänvisning till paketreselagen. Många hänvisar till framförallt de administrativa utmaningarna som paketreselagen innebär. Dagens lösning är komplex att sätta sig in i, och extremt krånglig att följa upp och redovisa. STF anser att det nya förslaget, trots att utredningen själv konstaterar att det nuvarande systemet ”kan medföra etableringshinder och betungande administration för reseaktörerna”, inte verkar ha tagit fasta på att skapa ett administrativt enklare system för företagen. I stället presenteras en hybridlösning med en fondlösning som ska täcka 75 procent plus en individuell garanti som ska täcka 25 procent. Dessutom med olika beräkningsgrunder där fonddelen bygger på en schablon på 80 kr / resenär för resor över 5 000 kr och 40 kr / resenär för resor under 5 000 kr och den individuella garantin bygger på en procentsats på 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Enligt STF kommer detta snarare att öka på den administrativa bördan för det enskilda företaget, och göra att framför allt småföretagare som står i valet och kvalet att börja paketera avstår från att göra det.

Utökade kostnader – inte minst på kort sikt

I förslaget föreslås att det utvidgade skyddet för resenärerna inte kan träda i kraft innan en resegarantifond finns på plats och är fullt uppbyggd. Detta innebär att under de åren resegarantifonden byggs upp kommer reseaktörerna att vara skyldiga att dels bidra till fondens uppbyggnad, dels ordna resegaranti på det sätt som de i dagsläget gör. Det kan röra sig om upp till fem år och det är lång tid för en bransch som precis börjat resa sig från

covid-pandemin att ta både utökad administration och utökade kostnader. En annan utmaning kopplat till kostnader är att resebranschen sedan covid ses som en högriskbransch och försäkringarna är dyra. Speciellt för en småföretagare som vill testa att utvidga sin verksamhet med paketering, men ännu inte vet vilket utfall de kan förvänta sig. Garantin ställs ut på förhand vilket gör att kostnaderna kommer innan företagen har fått betalt från kund.

Ett förslag med utgångspunkt från storbolagen

STF menar att betänkandets förslag gör att företagen med liten eller medelstor omsättning får betala ett högt pris i både administration och kostnader för att bygga upp en fond som ska klara att ett av branschens stora bolag går omkull. Som exempel har Sveriges största charterbolag en årsomsättning på flera miljarder kronor varav lejonparten lär vara paketresor. Det kan jämföras med STF:s små boenden som bra år kommer upp i en paketförsäljning på 100 000 kronor på ett år. De små företagen får stå för en alldeles för stor del av kostnaden och risken, procentuellt får småföretagen betala mycket men det är ändå väldigt små summor som kommer att kunna betalas ut ur fonden vid en eventuell konkurs. STF anser att förslaget i sin helhet är utformat för en besöksnäring som fokuserar på utlandsresande med långdistansflyg medan en stor del av svensk besöksnäring, och särskilt bland STF:s boenden, främst paketerar inrikesresande och upplevelser.

STF anser därför att det är orimligt att lägga motsvarande administrativ börda på företag med så olika förutsättningar. Likaså ser STF en risk för att småföretagen tvingas betala in på nytt och bygga upp fonden igen vid en eventuell konkurs från något av de riktigt stora bolagen i branschen som skulle urholka fondens kapital. STF vill inte se en besöksnäring där småföretagen tvingas vara oroliga för konsekvenser i det egna företaget om någon av branschens jättar hamnar i ekonomiska problem.

STF:s förslag på förändringar till betänkandets förslag

Lätta bördan för de minsta bolagen

STF föreslår att små och medelstora företag med en årlig nettoomsättning relaterad till paketerade produkter på maximalt en miljon kronor undantas från bördan att behöva betala till dubbla system under uppbyggnaden av resegarantifonden. Att behöva betala både enligt den gamla modellen och den nya fondlösningen gör att kostnader och administration under uppbyggnaden blir dubbla. STF vill även hänvisa till Naturturismsföretagens remissvar som innehåller intressanta alternativa lösningar på samma problem.

Gör en enklare beräkningsmodell

STF föreslår en enklare beräkningsgrund där avgiften till fonden baseras på faktiskt utfall från föregående år så att företagen slipper beräkna både budget och utfall. Det skulle medföra en lösning som är enkel att administrera för företagen och som inte bromsar produktutveckling då kostnaden beräknas på faktiskt utfall och inte kräver några dyra eller komplicerade försäkringslösningar. Dessutom skulle den ökade kostnaden vara enkel att ta ut från gäst genom att läggas in direkt i paketkalkylen.

Låt staten garantera fonden

Utredningen har haft i sitt direktiv att förändringarna inte får innebära en statlig finansiering av resegarantisystemet, vilket gör att många av förändringarna inte kan genomföras förrän fondlösningen är fullt utbyggd. Det starkare konsumentskyddet dröjer därmed, och företagen tvingas till högre kostnader och utökad administration i spåren av pandemin som redan satt branschen under hård press. STF föreslår att regeringen såsom i Tyskland går in och garanterar målkapitalet på 1,5 miljarder kronor under tiden som fonden byggs upp, så att alla förändringar ska kunna genomföras omgående utan att företagens kostnader för resegarantisystemet ökar.

Avslutande ord

Svenska Turistföreningen har efterlyst lösningar som underlättar särskilt för små företag inom besöksnäringen att hantera sin resegaranti. Med betänkandets förslag riskerar dock administrationen och ekonomin att bli väldigt betungande för de små företagen och inrikesresande.

Men med följande förändringar menar STF att fler delar av syftet med ett nytt resegarantisystem kan uppnås:

- Lätta bördan för de minsta bolagen
- Gör en enklare beräkningsmodell
- Låt staten garantera fonden

Ett förbättrat resegarantisystem skulle kunna bidra till ökad innovation, produktutveckling och lokal samverkan inom besöksnäring. Det skulle öka Sveriges attraktionskraft som resmål. Likaså skulle en enklare och billigare resegarantilösning göra att fler inom besöksnäringen vågar smpaketera resan med boende och aktiviteter vilket skulle göra det enklare att resa hållbart till destinationen och bidra till att klimatutsläppen från den svenska besöksnäringen skulle minska.

Ett förbättrat resegarantisystem med dessa föreslagna förändringar skulle gå hand i hand med det långsiktiga hållbarhetsmål Svenska Turistföreningen strävar efter – ett Sverige som är enkelt och inspirerande att upptäcka hållbart.

Maria Ros Hjelm
Generalsekreterare och vd
Svenska Turistföreningen

Pia Jönsson Rajgård
Ordförande
Svenska Turistföreningen